

http://www.ambar.hu/kultusz/leszbikus_nok

[Címlap](#) » [Kultusz](#) » [Leszbikus nők a szocializmusban | 2009. 10. 13.](#)

Leszbikus nők a szocializmusban

Eltitkolt évek címmel dokumentumfilmet forgatott Takács Mária, aki tizenegy leszbikus nő vallomásán keresztül mutatja be, milyen volt a saját nemükhöz vonzódó nők helyzete a szocializmusban. Többen nem vállalták a szereplést, ők tovább éltek eltitkolt éveiket. A filmkülönlegességet a leszbikusok kulturális fesztiválján mutatták be.

Az eltitkolt évek című film egyik célja, hogy megismertessük a nagyközönséggel ezt a szubkultúrát, és mivel a film személyes és hiteles történeteket tár a nézők elé, számíthat a közönség empátiájára, és arra, hogy azonosulnak az egyes szereplőkkel – mondja Takács Mária, aki szerint feszegetni kell a határokat ahhoz, hogy bármi is megváltozzon.^[1]A másfél órás dokumentumfilmben negyven évnél idősebb nők mesélnek az évtizedekig tartó titkolózásról, az ebből fakadó magányról, a nyolcvanas évtized végén kezdődött változásokról és az utóbbi időszak tapasztalatairól. A rendező nem szeretné, ha az Eltitkolt évek valamiféle bomba lenne, sokkal inkább abban reménykedik, hogy értő nézőkre talál, s mindenki a helyi értékén kezeli majd.. Magyarországon sok társadalmi kérdés nincs kibeszélve, szerinte ez talán jó kezdeményezés arra, hogy a másságról is beszéljenek.. Olyanok segítségével, akik megélték ezzel kapcsolatos tapasztalataikat.

Persze, nem mindenki vállalta a nyilvánosságot, akit a filmszereplés ügyében megkeresett. - Ők különböző kifogásokat kerestek, sejteni lehetett, hogy ezek közül melyek valósak, de akik elutasították, minden bizonnyal tovább szeretnék élni ezeket az eltitkolt éveket – jegyzi meg Takács Mária. - Sajnos az a nő sem vállalta a megszólalást, aki pedig a nyolcvanas években fontos szerepet játszott a leszbikus önszerveződések létrejöttében. Hiába győzködtem hónapokon keresztül. Azt pedig szerettem volna elkerülni, hogy bármelyik megszólalót kitakarjam, esetleg eltorzítsam a hangját. Csak olyanokkal készítettem interjút, akik névvel, arccal, történetekkel hitelesítették mindazt, amiről szól a film.

A kérdésre pedig, hogy bátorságból kellett több vagy pénzből ahhoz, hogy leforgassa Az eltitkolt éveket, azt mondja, mindkettőre. Régóta tervezték ezt a filmet, de csak akkor kezdhették el, amikor összejött rá a pénz. Ami pedig a bátorságot illeti, úgy véli, erre azoknak

a nőknek volt szükségük, akik vállalták, hogy filmben mondják el saját élettörténetüket. S mindezt olyan mélységben, amit ebben a témában eddig még senkitől nem kaptunk meg. A leszbikusok elmesélt élettörténetei között akad tragédia, felidéződnek nagy szerelmek, de nem született melankolikus hangulatú film, amely a humort sem nélkülözi. - A leszbikusságuk elfogadtatása a családban a baráti körben vagy a munkahelyen viszont valamennyiük számára kemény feladatnak bizonyult – meséli Takács Mária. -. Nem kérdeztünk családtagokat, barátokat, csak ők mesélik el életüket, nagyon sok fényképet használtunk, a Kádár-korszakot pedig archív filmekkel idéztük meg. Az volt az elképzelés, hogy a film az film is legyen, ne csupán egy rádiójáték beszélő fejekkel.

Színésznőink nem vállaltak leszbikus szerepet

Makk Károly 1982-ben forgatta az *Egyásra nézve* című drámáját, amit az első, leszbikus kapcsolatot bemutató magyar filmként tartanak számon. A film Szalánczy Éva újságíróőről szól, aki tényfeltáró cikket írt a téveszek szervezéséről, megjárta Rákosi börtönét és saját neméhez vonzódott. A 111 perces színes film nem kis botrányt kavart. Már az előkészületek is hírveréssel jártak, mivel a leszbikus pár szerepét nem vállalták magyar színésznők, Makk Károly két lengyel színésznőt volt kénytelen szerződtetni.

Csontos Tibor